

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich przygotowało raport pt. „Wsparcie uczniów z niepełnosprawnościami przez nauczycieli współorganizujących proces edukacyjny, pomoc nauczyciela oraz asystenta osobistego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”.

Rzecznik Praw Obywatelskich monitoruje wdrażanie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. W związku z tym Rzecznik analizuje również sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz ich rodziców w kontekście realizacji prawa do edukacji włączającej. W ramach badań dotyczących dyskryminacji, w 2022 r. RPO zrealizował badanie społeczne pn. „Dostępność edukacji dla uczniów z niepełnosprawnościami w kontekście wsparcia ze strony nauczyciela współorganizującego, pomocy nauczyciela oraz asystenta osobistego”. Celem było ustalenie zakresu wsparcia, jakiego potrzebują uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, by zapewnić im efektywną realizację prawa do edukacji oraz identyfikacja trudności i barier. Efektem są zawarte w raporcie z badań rekomendacje mające na celu wypracowanie rozwiązań na rzecz uruchomienia wsparcia asystenckiego dla uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi w przedszkolach i szkołach z uwzględnieniem postanowień Konwencji.

Jakie rekomendacje przedstawił Rzecznik?

W raporcie zawarto 13 rekomendacji, skierowanych głównie do władz oświatowych i zdrowotnych.

Zdaniem RPO, konieczne wydaje się systemowe uregulowanie stanowiska asystenta ucznia ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi w sposób podobny jak w przypadku nauczyciela wspomagającego i pomocy nauczyciela. Zakres kompetencji asystenta ucznia ze szczególnymi potrzebami powinien być skorelowany zarówno z kompetencjami innych uczestników systemu oświaty (nauczycieli wspomagających oraz pomocy nauczyciela), jak i m.in. z asystentem osobistym osoby z niepełnosprawnością. Ponadto, RPO apeluje o włączenie pomocy nauczyciela i asystenta ucznia ze SPE w prace zespołu dokonującego wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia, w tym o dostęp do dokumentacji ucznia dla takich osób.

Za konieczne uznano także skrócenie czasu oczekiwania na diagnozę w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Pracownicy poradni powinni również korzystać z możliwości obserwacji dziecka w szkole, aby diagnoza była rzetelna, a zalecenia odpowiadające dziecku i możliwe do zrealizowania przez daną placówkę.

Rzecznik zauważa, że błędem są zbyt duże klasy z bardzo wysokim odsetkiem uczniów z orzeczeniami. „Modelowym rozwiązaniem byłoby takie konstruowanie składu osobowego klas, aby w każdym oddziale było maksymalnie kilkoro uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” – można przeczytać w rekomendacjach.

Jako jedną z wad systemu Rzecznik wskazał brak oferty zajęć wychowania fizycznego dla uczniów z niepełnosprawnościami, w tym uczniów w spektrum autyzmu. Brak sprzętu i zajęć, które uczeń mógłby realizować, ogranicza uczniom ze szczególnymi potrzebami prawo do nauki, stawiając ich w gorszym położeniu w stosunku do pozostałych uczniów.

Ponadto, w ramach rekomendacji wskazano także: podejmowanie działań antydyskryminacyjnych w szkołach; zapewnienie dostępności architektonicznej w szkołach i placówkach; zapewnienie przez gminy opieki w czasie dowozu uczniów do szkół; włączenie w programy nauczania na kierunkach

Wsparcie uczniów z niepełnosprawnościami - raport RPO

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 12, wrzesień 2024 14:14

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 639

---

pedagogicznych kwestii dotyczących pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; szkolenia dla pracowników szkół w zakresie zadań i odpowiedzialności nauczyciela współorganizującego, asystenta lub pomocy nauczyciela; uelastycznienie systemu wsparcia uczniów, wsparcie dla rodziców i nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością.

Raport przekazano do Rzecznika Praw Dziecka, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych oraz przewodniczących odpowiednich komisji Sejmu i Senatu.

Z raportem oraz konkluzjami można zapoznać się [na stronie Biura Rzecznika Praw Obywatelskich](#).

Opracowano na podstawie komunikatu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Raportu „Wsparcie uczniów z niepełnosprawnościami przez nauczycieli współorganizujących proces edukacyjny, pomoc nauczyciela oraz asystenta osobistego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”.